

ARHEOLOGUL DR. ARISTIDE ȘTEFĂNESCU 1944 - 2006

În dimineața zilei de 26 iunie 2006 s-a stins din viață, la Spitalul Municipal din București, dr. în istorie Aristide Ștefănescu după o sîcielnică suferință renală. Fusese un bărbat cumpătat, de o cinste desăvîrșită, pasionat de profesia pe care a ales-o singur încă din primul an de studenție la Facultatea de Istorie a Universității București. După sesiunea de examene s-a prezentat directorului Muzeului București, prof.dr.Florian Georgescu, oferindu-și serviciile pentru șantierul arheologic. Nu cunoștea pe nimeni, nu era recomandat de nimeni. În anii '960, în Capitală, se desfășura o intensă cercetare, atît în vatra veche a orașului, cît și în hinterlandul Capitalei. Conducătorul instituției l-a recomandat colectivului ce lucra pe șantierul Băneasa-Străulești unde erau studiate așezări din sec.III-IV, VI-VII, X, un sat din sec.XIV-XVI, dispărut ș.a. Atît D-na Margareta Constantiniu – arheolog cu bogată experiență, cît și eu, care mai avusesem tineri studenți în practică, am fost impresionați de pasiunea și disciplina de muncă pe care le arăta noul venit. La rîndul său Aristide Ștefănescu a devenit subjugat arheologiei, devenind cel mai strălucit specialist pregătit pe marele șantier al Capitalei, în acest domeniu. Din acel an el nu a mai avut nici o vacanță de vară, fiind cooptat ca membru al colectivului, cu îndatorirea însușirii arheologiei medievale, practică în vetre de sate, cetăți, biserici și mănăstiri, construcții aulice, dotări edilitar urbanistice ș.a. Am lucrat împreună peste 40 de ani, i-am cunoscut bucuriile și aleanurile, familia, după cum el a fost pentru mine un adevărat frate. Ne lega profesia părinților noștri, ambii slujitori ai altarelor, unul la Jegălia celălalt la Dor Mărunt, originea ialomițeană și pasiunea de a descoperi și prezenta obiectul arheologic, atît în studii, comunicări, articole în presă cît și în prezențe TV, Radio.

A fost cea mai exemplară conjugare a capacității și dăruirii a doi truditoresc prinși în șuvoiul investigației, în care fiecare venea cu capacitatea sa, pe care o transformă în bun comun.

Dr.Aristide Ștefănescu a prestat cea mai mare parte a activității sale la Muzeul Municipiului București unde a urcat toate treptele de la student practicant , îndrumător în muzeu, muzeograf, muzeograf principal, grad de la care a promovat în 1991 ca director adj. al Muzeului Național Cotroceni, instituție al cărui membru era în clipa fatidică din iunie 2006.

Patru decenii le-a prestat, cu demnitate, în muzeul de istorie a Capitalei, aportul său esențial fiind efectuarea cercetărilor arheologice, studiile elaborate, participările la manifestări științifice naționale, organizarea de expoziții tematice mult apreciate de forurile de specialitate. O scurtă perioadă a făcut parte din echipa specialiștilor ministerului de resort.

Prezența luminoasă a fostului bun coleg se regăsește, pentru posteritate, în cîteva domenii de interes bucureștean și național.

Aristide Ștefănescu a muncit, între anii 1967-1974, lună de lună, pe viscol sau în zilele toride, la descoperirea Curții voievodale din centrul Bucureștilor. A fost cel mai trudnic dar și cel mai înălțător moment al vieții noastre, cei cărora ne-a fost dat să descoperim „Cetățuia” din sec.XIV, „Cetatea București” a lui Vlad Țepeș, Palatul domnesc al lui Mircea Ciobanul și ampla desfășurare a construcțiilor aulice de la Curtea Veche în sec.XVII. Și el a fost prezent zi de zi, trăind fiorul descoperirii și primind mulțumirea dăruirii depline în scoaterea la lumină a acestor vestigii ce stau la începuturile celui mai important oraș al României. Este specialistul care a

participat la descoperirea arheologică și organizarea Muzeului „Curtea Veche”, elaborînd, prin colaborare, o micromonografie a acestui unic monument istoric bucureștean.

Aristide Ștefănescu era printre pușinii noștri specialiști care au studiat, prin metode arheologice, satul medieval românesc din sec.XIV – XVII. Teza lui de doctorat, susținută la Facultatea de Istorie București în ziua 06.01.2005 valorifică tocmai tezaurul de informații dobîndite la Străulești, Vitan, Vitan-Bîrzești, Văcărești, Pantelimon și îndeosebi pe șantierul lui de bază, desfășurat în mai multe campanii, la Buftea, oraș în raza căruia s-a aflat satul Mănești pe Colentina. Fusese acest sat una din proprietățile Drăculeștilor, din jurul proaspetei reședințe București.

La sesiunile naționale anuale specialiștii așteptau cu mare interes rezultatele investigațiilor acestui sit în care se găseau urme de locuințe și necropole din sec.III-IV, resturile caselor țărănești din sec.XIV-XVII, ruina unei mari biserici de cărămidă din sec.XVI, trei cimitire dateate cu monede și splendide obiecte de podoabă. Șantierul Mănești-Buftea a confirmat situațiile, identificate în raza Bucureștilor și a demonstrat, cu certitudine, că în această parte a Câmpiei Române existase, încă din sec.XIV, o piață urbană, un târg, fapt ce avea să se confirme la Curtea Veche.

A lucrat decenii cu tinerii studenți bucureșteni, îndrumîndu-le practica de specialitate, fapt pe care avea să-l întreprindă și la Hirșova, acolo unde, în cîteva campanii, a cercetat această cetate dunăreană, în cadrul șantierului organizat de Muzeul Național de Istorie și arheologie Constanța, cu studenții tomitani, unde a fost invitat ca specialist.

În portofoliul său profesional se înscrie la loc de cinste cercetarea mai multor lăcașe de cult, începînd cu biserica Mănăstirii Sf.Gheorghe – Nou, bisericile: Răzvan, Flămînda, Buciumeni, Sf.Spiridon Vechi cele din fostele mănăstiri Văcărești, Cotroceni, Chiajna-Giulești, ș.a.

Este arheologul care a participat direct la rezidirea bisericii Sf.Spiridon Vechi și a monumentului memorial de pe locul ctitoriei lui Șerban Vodă Cantacuzino, din vatra fostului sat Cotroceni.

Ca arheolog a bătut marile șantiere de construcții în excavațiile cărora erau scoase și vestigii de interes istoric așa cum avea să constate pe șantierul Dunăre-București – zona Mihăilești-Buturugeni, pe amenajarea Lacului Pantelimon II, în șanțurile liniilor de metrou sau pe cursul Dîmboviței supusă, în anii '80, la o nouă și modernă canalizare ș.a.

Nu pot încheia acest succint bilanț fără a-i evoca intervențiile sale la Radio, TV, la simpoziioanele organizate în București și în țară.

Dr.Aristide Ștefănescu a fost un cercetător desăvîrșit, elaborînd cărți, studii, articole de specialitate tipărite de prestigioase reviste. A fost un exemplar coleg rostind, de fiecare dată cuvintele menite să aducă respectul de frățietate.

Trecerea lui în neființa pămînteană este suplinită de opera sa rămasă, de sutele de obiecte de interes istoric cu care a îmbogățit tezaurul Bucureștilor, de exemplul dăruirii profesionale asupra căruia suntem îndatorați să ne plecăm, cu respect, frunțile, regretînd plecarea lui dintre noi, cei care rămînem fără un eminent coleg și erudit om de știință.

București, septembrie 2006.

Panaït I.Panaït